

HATÁRMEZELI NAPO

Előfizetési árak

Mélyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4:50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

ANTISZOCIÁLIS

felfogás kezd ur lenni, amely nagy veszéllyel fenyeget s amely el fogja szakítani egymástól és egymás ellenségévé fogja tenni a városi és falusi magyart. Ezt az antiszociális felfogást legjellemzőbben a mai piaci hangulat fejezi ki, amely azt kiabálja, hogy had fizessen a városi ember, ugye dolgozik. Elszorul az ember szíve, látva azt, hogy nemcsak a kapzsiság, hanem kulturátlanság is kezd ur lenni az embereken, amelynek szomorú és könnyen végzetes eredményei lehetnek. A munka szűk, korlátozó értelmessége, a mezői munkára való korlátozása, országos vézedelem lesz, ha ez a felfogás elfajul.

Kik is azok a városi emberek? Jórészt szegény hivatalnokok, az ország nehéz adminisztrálásában sovány kenyérrért fáradozó, akik éppen olyan országfentartó munkát végeznek, mint a sovány kenyérüket termelő földmives. A kultúra munkásai a városi emberek, akik mindünk életének könnyítésén és szebbítésén dolgoznak; kereskedők, akik a nagy világ gazdasági életébe bekapcsolnak bennünket és tanárok, akik súlyos munkával művelik a magyar lelket és bírák, akik mártír önfeláldozással az igazság és a jog és a szabadság javait őrzik, amely nélkül a földmives sem élhetné békében a maga kemény életét.

És aztán ipari munkás a városi ember, béréből élő proletár, aki, ha megélhetése nehezül, bérköveteléssel védekezik, amely azonban mindenki mást is sújt: a csizmatáplótól a kálapig, és a drótszegtől a kápszapengéig minden förtelmesen megdrágul a munkabérek drágulásától, a munkabér pedig abban az arányban sűrűsödik fel, ahogy a megélhetés drágul és így, akik élelmeszerek létrejöttével az árakat hajtják, olyan bővint indítanak meg, amely végül őket is el fogja borítani és temeti őket

az ország összeomlott gazdasági létének romjai alá.

Valahogy meg kell érteni a néppel és ki kell verni a magyarság templomából a betolakodó kufárokat, mert ha ez az élelmesség és antiszociális felfogás lesz a háborúból szerzett magyar vívmányunk, akkor ugyan hiába volt minden szép tettünk. Meg kell mentenünk ettől a méregtől a népet, amely gyűlölettel mérgezi el lelkét másképpen élő és más munkában fáradozó magyar testvérei iránt.

Háború.

A székesfehérvári gyalogezred hőstette.

Az orosz hadiszíntér egyes szakaszain már áttekinthető az ellenség legutóbbi veszteségeinek mérete, amelyek minden eddigi veszteségmértetet messze túlszárnyalnak. Így egyedül a hatvankilencedik gyalogezred frontja előtt Kreminectől nyugatra nyolcszázhatvenöt holttest fektüd.

Az olasz harctér.

Meghíusult minden támadása az olasz hadseregeknek is. A végzetes tél beállta előtt sem tudnak semmiféle előnyt elérni. Az olasz közvélemény mind erősebben zúgolódik e kalandos vállalat ellen és Olaszország már többé nem a régi, azt bizonyítja az is, hogy Szalonikibe sem tudott embert küldeni.

Szerbiai offenzíva.

Szerbiai offenzívánk tegnap a centrumban és a keleti szakaszon jelentékeny előrehaladást tett. Kövess tábornok osztrák-magyar csapatai, amelyek Belgrádot nehéz utcai harcok közben tisztították meg az ellenségtől, nyomon követték a szerbeket, akik a városról délkeletre levő előre elkészített erős állásokban helyezkedtek el.

Az orosz harctér.

Az orosz harctéren folyik a rettenetes embertekozlás. Tízszeres rajvonalakkal támadnak az oroszok a hadiszíntér délkeleti részén és ötven százalékos veszteség éri őket mindenütt. A támadó orosz sereg fele elhull, olyan aránytalansága ez az offenzívának, amely az óriási orosz embertartalék mellett is katasztrófálissá válhatik.

Hindenburg-hősök.

Neusiedler Jenő zászlós, június 19-én Wielkopolénál, az erősen megerősített orosz állások elfoglalásánál különösen kitűntette magát kiváló vitézségével és példaadó magatartásával. Haláltmegvető viselkedésével és bátorító szavaival embereit, akiket már az ellenség oldalba is támadott, felvillanyozta, magával ragadta s felküzdötte magát embereivel egész az ellenség drótsövényeig, ahol a legnagyobb srápnal és gépfegyver tüzből elvágta a drótot, az ellenséges állásokat elfoglalta.

Ezredének tett e kiváló szolgálatért a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Marosí Gyula zászlós, május 10-én a Tolsta (Terza) mellett magaslát elleni támadásánál, mint egy hirszerző különítménybe kiküldött század egyik szárnyának szakaszparancsnoka, ügyességével és személyes bátorságával 2 óra hosszat tartotta fel az ellenségnek bekerítő célzattal indított oldalátamadását, midőn pedig észrevette az ellenség gyengülését, saját elhatározása folytán elérkezettnek vélte az időt az ellentámadásra. Ezt megtévén, visszavonulásra kényszerítette az ellenséget, s ezáltal nemcsak a század bekerítésétől, hanem a hátul jövő csapatok veszélyeztetésétől is megóvta az ezredet.

E kiváló tettéért a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Juhacsek Sándor zászlós, Dobrotwor elfoglalása alkalmából tüntette ki magát. Egy ellenséges megerősített állást támadott meg szakaszával, melyet a drótsövény elvágása után sikerült elfoglalnia s ezzel nagyban elősegítette, hogy az ezrednek mintegy 110 foglyot és 2 tisztet sikerült ejtenie. Később az ellenség ellentámadásba ment át, a tulnyomó erő elől a hátul levő állásba volt kénytelen visszavonulni. Ezen állásban a legnagyobb tüzéségi tüzből tartotta magát embereivel, azokat szavaival folyton bátorítva s kitartásra ösztönözve, míg végre második napon hátulról erősítéseket kapva, ujult erővel indultak a már egyszer elfoglalt, de közben elvesztett állások visszahódítására. Bátor magatartásával példát mutatva legényességének sikerült nemcsak az egyszer már elvesztett állásból, hanem azon túlfekvő Dobrotwor községből is az oroszokat kiűzve, a Büg tulsó partjára kergetni.

Haláltmegvető viselkedéséért a nagy ezüst vitézségi érmét kapta.

A lisztelárusítás kérdése nálunk.

Dr. Holly Géza, ki saját személyében is tagja a közéletelés előmozdítására közgyűlésileg kiküldött bizottságnak, úgy találja e lap hasábjain megjelent két rendbeli, az ügy lényegét kissé homályosan tárgyaló cikkben, hogy jó lenne a nagyközönség színe előtt a lisztelárusítás miként való kezelésének valóban problémaszámába menő nehézségeit megvitatni.

Jó, mondom erre én is. De azért úgy látom, nem ezért íródtak ezek a cikkek, legalább nem egészen ezért, mert dr. Holly Géza nem feledekezik meg a keresseti alkalomról, hogy engem és a bizottságot olyan színben tüntessen fel, mintha ott nem az érvek és tények logikája — hanem tudomisen miféle ellenmondást nem tűrő akaratom dönténé el a közönség javait.

No jó; hagyjuk egyelőre ezeket az izetlenkedéseket, majd amikor is felelek, noha nem nagy súlyt vetek rájuk s azt hiszem nem is érdemes, mert hiszen a közönség ismeri a bizottság tagjait s így a cikkek személyi része felett napirendre is térhet. De a lisztkérdésnek a megvitatása, az már más, abba belemegegnek.

Nem tartom ugyan helyesnek, hogy ily természetű indítványok felett (mellesleg legyen mondva, nem is az enyém, hanem az előadóé, én csak melléje álltam, mert megfelelőeknek találtam), melyeknek végleges eldöntése a közgyűlés hatáskörébe és csakis oda tartozik, előzetes hírlapi polemikiába bocsátkozzunk — mert hiszen dr. Holly Gézának alkalma nyílott, miért nem élt vele, magában a bizottságban ezt a kérdést a saját beállítás szerint pertraktálni és lesz még bővebb alkalma a törvényhatósági közgyűlésen is igazát bizonyíthatni. Hát ki akarja őt ettől a jogától megfosztani? Senki; hiszen ellenvéleménye során úgy fordul, hogy a közgyűlés bölcsessége az általa propagált lisztelárusítási módot fogja elfogadni. Hát ki arrogál itt magának csalhatatlansági jogot? Én bizonyára nem.

De legyen bármiképpen, egyet már most ajánlok dr. Holly Gézának. Tanulmányozza a lisztelárusítás kérdéseinek sok ágabogát körültekintően, minden részletére kiterjedően; meglátja, sok érdekes kereskedelmi-gazdasági részlete van, sok mindenbe belekapcsolódik, amiről eddig fogalmunk sem volt és bocsássa meg nekem, egyikünknek

még ma is halvány, de igazán halvány fogalma nincsen.

Hiszen hiába mondom én, s mondták mások a bizottságban dr. Holly Gézának, hogy nem 400, hanem csak 182 vagon kerülhet a még hátralevő 10 hónap alatt elosztásra (ha ugyan a kormány ezt a mennyiséget is le nem szállítja), de száraz számok nem kapacitálják, botorkál tovább téves számításában és tovább dobálózik 150.000 és 60.000 koronákkal, amiket a kereskedők a bizottság jóvoltából zsebre fognak vágni. Dr. Holly Géza maradjon csak azoknál a számjegyeknél, amelyeket citál, „5 több mint 3 és 4 kevesebb az 5-nél.“

Hát ha ez nem egyoldalú hangulatkeltés akarás — akkor hát kicsoda? S miért? Kérdem velem én is. Miért?

De hát lássuk csak a számokat.

4416 család 21.996 taggal előjegyzett 92 detail és 3 lisztnagykereskedőnél, összesen 95-nél 2-188 394 kiló lisztet egy évre. Ebből a mennyiségből az augusztus 15-től október 15-ig leszállított levonva, marad a még hátralevő 10 hónapra 1'823'666 kiló vagysis a könnyebb megérthetés kedvéért kerek számban 182 vagon.

Ezen mennyiséget ne zavarjuk össze azon 1'485'469 kiló, vagysis 141 vagonnal, melyet a pékek igényelnek, sem a 42-200 kilóval vagysis valamivel több mint 4 vagonnal, melyet a vendéglősök és kifőzők kapnának — mert ezekre nézve a közlélemzési bizottság kezdettől fogva a kereskedők közreműködését igénybe venni nem óhajta. Az elosztás kivételét, mivel a liszt ipari feldolgozásra kerül, feltételezve a közgyűlés előzetes hozzájárulását egészen más alapon akarja végrehajtani. Ezen utóbbi körülményt, mely vita tárgyát sem képezte a bizottságban, igen jól ismeri dr. Holly Géza is, hiszen ő is helyeselte s így ezen 145 vaggont a kereskedők által foganatosítandó elosztásból s így nekik járó jutalékreszesedésből eleve kiki kell kapcsolni.

Ezzel arról bővebben nem óhajtok nyilatkozni. Egyrészt mert nem bizonyos, hogy a kormány megadja-e a pékeknek az igényelt liszt teljes mennyiségét, másrészt pedig időelőtti pertraktálást folytatni, ebből a városnak anyagi kára lehetne.

Tehát mehetünk tovább. Ugy-e bár világos immár, hogy 400 vagon lisztelosztásáról beszélni, hogy szeliden mondjam, értelmetlenség.

Mibe kerül tehát a város közönségének a lisztelosztás ma, mibe kerülne az általam korábban támogatott főjegyző-elődök ja-

vaslat alapján, mennyibe a dr. Holly Géza féle indítvány és végre a bizottságnak még ezen utóbbi indítvány benyújtása előtt kezdeményezett módosítvány szerint? Ha a lap szerkesztősége megengedi s helyet szorít a vasárnapi számban, ugy a kereskedők által a napokban benyújtott ajánlatot is figyelembe véve, részletesen rátérek.

Kovács Á Sándor.

Székesfehérvár sport-egyletei a vértés vitéznél.

Székesfehérvár mindennemű intézménye, egyesülete, hivatala hazafias kötelességének tartja, hogy lerójjja áldozatkészségét a vértés vitéz szobornál. Vasárnap délelőtt ismét kedves ünnepély lesz a város és vármegye áldozatkészség szobránál. Székesfehérvár sportegyletei, mint a Lövészegylet, Korcsolyázó-egylet, Torna klub, Kerékpár-egyesület és a Déli Vasúti Testedzők köre, fognak felvonulni a szoborhoz, hogy szöveget verjenek bele. Az ünnepség 11 órakor lesz, s a déli vasúti dalárda énekszámát fogja bevezetni, amely után gróf Széchenyi Viktor főispán ünnepi beszédet tart. A beszéd után ismét a dalárda szerepel több énekszámmal, amelyet a sport-egyesületek közös pénzadományának átadása és a szögbeverés követ. Ugyanezokra a 35. gyalogezred zenekara hangversenyt rendez a szobor előtt. A nagyszabású ünnepség iránt általános a közönség érdeklődése, amely bizonyára nagy számban fog megjelenni. Az ünnepségnek már az is különös sikert biztosít, hogy ez alkalommal épen azok az egyesületek rojjják le hazafias áldozatkészségüket, amelyek tagjainak legnagyobb harcterein küzdenek s a hosszú háboru alatt sok dicsőséget és fényes hírnevet szereztek az ős koronázó városnak.

— Helybeli előfizetőink részére az előfizetési nyugtákat a lapárusítókkal szétküldtük. Sziveskedjenek minél előbb kiváltani, hogy a lap küldésében fennakadás ne legyen.

Háborus jegyzetek

Égnek meredő, korhadt, hetvenlétszer agyonátmogatót, drótkokkal házak falához erősített, pudvás-fenyőduccok éltekéntük a város utcáit. Az őskori feljegyzések szerint festettek voltak ezek a póznák, az idők vihara azonban megfeledkezett arról, hogy ezek a Phöbusék tulajdona, s lerágtá róluk a mázolványt. A plakátkiragasztókban azonban igtalmas szív van, s ezek gondoskodtak arról, hogy egy kis mozierekklámmal, meg „adó iránti felhívással“ betakarják pudvás testüket. Így legalább nem látjuk annyira, hogy a gyilkos szu kikezdte szegényeket. Meg aztán szépsézetit szempontból is jobb így. Ha egyszer már megengedtük, hogy ezekkel a néha áramot is vezető póznákkal elék-telenítsük amugy sem valami díszes utcánkat, miért ne ragasztanók rá hirdetések is, hogy a palma sarok a legjobb, azt csak a berzon mulja felül, meg hogy minden valamire való háziasszony maggit használ. Ha egyszer már csunya, hát legyen igazán csunya.

Ugy látszik ez a felfogás döntött, mikor arra hívták fel a villanygyárat a mult heti botrányából kifolyólag, hogy szerelje fel a várost petróleumlámpákkal az üzemmavarok eshetőségéte. Nem-sokára tehát az otromba villanyduccokra megjelennek az álló mécses is, hogy teljes legyen a Phöbus részvénytársaság hálózatberendezésének szépsége. Meg lesz tehát a világháboru és a huszadik század legjobb vice, a villanyvilágítás mellett állandóan készenlétben lesz a petróleum is. Lesz egy király, egy cigány, akarom mondani egy villanykörte, egy petróleum mécses. Hogy melyik fog többször égni? Valószínűleg a város közönségének arca a szegénytől, mert valóságos szabadkirályi Rátót község lesz belőlünk.

Szinte nem is akarjuk komoly-nak tartani a dolgot. Talán azt parancsolták Phöbuséknak, hogy hozzák rendbe a szénájukat, illetve a telepüket szereljek fel tisztességes gépekkel, áramteleppel és mindennel, ami egy ekkora város világításához szükséges? Legjobb volna semmit sem parancsolni, hanem egyszerűen megváltani a telepet inkább ma, mint holnap, mert még utóbb is belekerülünk az anekdotás könyvbe.

Nagyon jól emlékszem azon időre, mikor 1866-ban a costuzai győztes hadsereg egy nagy része Tiroln át Bécs felé ugyancsak sietett, hogy a porosz hadsereggel szembeálljon. Irta ezt Tóth Mike félszázados, jubileumos író egy régebbi időben. Mi rózsafüzéretet osztogattunk nekik; s a derék vitézek nagy örömmel fogadták e tárgyakat. Még ilyen időben sem tűrhette ezt egy hetyke tiszt

és gunyos megjegyzést kiáltott oda a legénységnek; erre sárkon fordult egy őrmester és vitézségi két arany-éremmel díszített mellére útve, válaszola a tisztnek: „Hadjagy uram! mi megérdemeljük az érmekeket!“ A célzás rákpirossá tette a tisztet, ki nagyot nyelt és tovább húzódott: „Pedig nézze csak tisztelendő ur, mikor mi a dombra fölrohantunk és az ellenséget szuronyainkkal, mint a villával a szénát, jobbra-balra hánytuk: ez a vitéz tiszt hason csuszott utánunk, mint a kigyó“ Most hála Istennek, írjuk mi, más idöket élünk és más tiszteteket ismerünk. Tiszteteket, akik büszkék az ő katonáik vallásos érzéseire és hitbuzgóságukra. Tiszteteket, kiknek... mikor hősiessen... eletek, elesnek... Krisztus keresztségét, szűz Mária érmét, skapulárét találnak kihűlt szívük fölött. Tiszteteket, kik a rózsafüzért csatába vitték. Ezek a tisztetek nem csusznak... másznak... de mint a fergeget vetik magukat a mi ellenségeinkre.

Mintegy tíz évvel ezelőtt világszerte szenáció számba ment egy találmány, amely a bűnügyi nyomozások terén nagy horderjű reformot jelentett. Felismerték ugyanis az üjlyenomatrendszert, amelynek alapján könnyen lehet deríteni a bűncselekmények elkövetőinek személyazonosságát. Számtalan rejtélyes és szövevényes bűnügy került napfényre az üjlyenomat-rendszer alkalmazásával.

Minden egyes gyanus egyént, aki valamely bűnügyben előzetes letartóztatásba került, lefényképeznek és üjlyenomatot vesznek róla. Az üjlyenomat még célszerűbb mint a lefényképezés, mert az arcon lehet változásokot előidézni. Mostanában azonban az-üjlyenomat-rendszert is kijátsszák. A nagystilű betörők munkájukat gummikeztyűvel végzik és így ezeknél az-üjlyenomat-rendszer mit sem ér.

Az üjlyenomat-rendszert, mint a büntetőjárásbíroságnál kiderült, sokkal agyafurta módon járassák ki a cigányok. Ezek ugyan nem gummikeztyűs kézzel „dolgoznak“, mégis félre tudják vezetni a nyomozó hatóságot. A köbor cigányok ugyanis megperzselik az ujjuk hegyét és így a márégebben felvett üjlyenomatról nem lehet megállapítani személyazonosságukat. Most derült ki a cigányok trüppisa. Egy cigánykaraván többrendbeli lopással vadolva.

Ezekről a többszörösen büntetett cigányokról, akik az országos bűnügyi nyilvántartói hivatalban is nyilván vannak tartva, kiderült, hogy ujjaiuk hegyeit leperzselték, hogy az üjlyenomatukról ne lehessen felismerni őket. Tehát a daktiloszófia is csödöt mondott.

SÖVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

ÖLÖSÖ

szabott áron

A városi tisztviselők hadidrágasági pótléka.

Könyv lenne már abból a sok írásból, amit a tisztviselők háborus nyomorúságáról írtunk, de a nagy termelő Magyarország bedugja a fülét s engedni nyomorogni a lateiner polgárait, akiknek ma már csaknem nehezebb az életük, mint a harcos testvéreinknek a doberdói fensikon. Székesfehérvár tisztviselői érdekében végre akadt egy ember, aki felszólalt s követelte, hogy segítsünk rajtuk, megbocsájtathatatlanságunk, hogy eddig nem tettünk semmit az érdekében.

Az indítvány elhangzott. Aludtunk néhányat. Talán majd elfelejtik az indítványt. A lelkes városatyá azonban nem hagyja abba. Indítványt adott be a városnak, hogy a 4000 koronás tisztviselőinek 15 százaléka, a 3000 koronás és kevesebb fizetésű tisztviselőinek 20 százalék hadidrágasági pótlékot adjunk.

Elvárjuk a közgyűléstől, hogy magáévá teszi a tisztviselők ügyét s oly formában szavazza meg nekik a segítséget, egyik ellen a kormány sem fog kifogást tenni.

Névszerint kell minden egyes részére a hadidrágasági pótlékot kérni, akkor nem fognak elutasítani bennünket a miniszteriumban.

A város közlelmezési raktára.

A Fejérmegyei Napló éppen a tegnapi számában írt a közlelmezési raktárról, hogy annak gyors felállítása okvetlenül szükséges, mert nélküle a város nem tudja megvédeni lakóit a lehetetlen uszorától. A közlelmezési raktár még akkor is áldásos hivatást fog betölteni, ha csak kevesebbel olcsóbban árusít a mostani piaci áraknál, mert legalább elérjük azt, hogy a konkurencia kényszeríteni fogja az elárúsítókat az áremelés megszüntetésére. Biztosra vesszük azonban, hogy a városi közlelmezési raktárban a közönséggel olcsóbban vásárolhat, mert itt nem lesz szó uzsorahaszonról.

A közlelmezési raktár sürgetése ugylászik jó hatást keltett, mert ma már részletes tervek vannak a felállításáról.

Dr. Kerekes Lajos főjegyző, a közlelmezési bizottság elnöke felhatalmazást kapott a bizottságtól nagymennyiségű élelmiszerek bevásárlására. Így a város 10 vagon burgonyát, 2 vagon hagymát, 1½ vagon köleskását, 2 métermáza sajtot és nagymennyiségű káposztát, répát stb. vásárol.

A raktár az Iskola-utcában lesz Rádlér Gottfrid raktárhelyisé-

geiben, amelyeket a város kibérel.

A felsorolt élelmicikkek kivételénél zsrít és tengeri is szándékozik a város elárúsításra beszerezni. Örömmel üdvözlőjük ezt a gondoskodást, csak minél előbb megvalósuljon, mert már úgy volna jó, ha már a városi közlelmezési raktárba mehetnénk bevásárolni.

A szabadkőmivesség hivatalos megbélyegzése.

(Vége.)

Milyen egyszerű srófra jár a testvérek esze! Az eminenter politikai és vallási kérdésekre más vignettet kell ragasztani s akkor már nem politikai és vallási kérdések. Igen, igen. A papírost borszínűre mázolja s kész a bőr a spirítuszt vízzel felöntjük s kész a szilvórium. A szellemiek terén is ezt a régi jó receptet ajánlják az üzér-intenciók kivételében oly fürge és élelmes szabadkőmivességek.

Szakasztott ügy cselekszenek, mint a francia testvérek, akik már 28 esztendővel ezelőtt hangsúlyozták a páholyokban a politikai kérdések tárgyalásának szükségességét:

„A szabadkőmivesség a despotizmus és a monarchia uralma alatt kénytelen volt visszafajotni a szabadság felé irányított törekvéseit s elveit, bölcsészeti és társadalmi törekvéseit a jótékonyaság mögé rejtieni, bejegyezve alapsabályába és szüntelenül ismételve a hevesebbek előtt ezeket a sajtóságos szavakat: „Meg van tiltva a politikáról beszélni. Mintha nem a politika lenne a társadalmi kérdéseknek szükséges alapja, melyeknek tanulmányozása meg van engedve. (Gelléri Mór: Szabadkőmivesi reformok, 1889.)

Azt is könnyű a jótékonyaság leplebe burkolózott „fekete kéz”-ről bebizonyítani, hogy ők valahogy az állam felül állónak tekintik szövetségüket, illetoleg államnak az államban. Alkotmányuk jóvá nem hagyott VI. alaptörvényének 8. §-a ugyanis így szól:

„A szabadkőmivességek közt páholyösszejöveteleken történt: összekülönbözéseket a békebírósg által kell elintéztetni; ily ügyekben az állami bíróság vagy hatóság jogsegélyének keresése szabadkőmives vétség.”

No lám csak! A szabadkőmives összejöveteleket nem szabad az állami bíróság elé vinni jogorvoslat keresése végett! Kétségkívül azért, hogy az állami hatóságok belé ne pillanthassanak a páholyok titkaiba.

A szintén jóvá nem hagyott II. alaptörvény 2. §-a expressis verbis elárja, hogy a szabadkőmivesség, igenis titkos szövetség:

„A beavatlan sajtó útján általában, különösen pedig beavatlan hírlapokban tilos közölni mindazt, ami a szabadkőmives szertartásra, ismertetőjelekre, szavakra s érintésre, a szabadkőmives írásmódra és a nagy páholy és a védelme alatt álló páholyok beléletére vonatkozik.

Valakinek szabadkőmives voltát, hacsak maga nem kívánja, vagy meg nem engedí meg a szabadkőmives sajtóban sem szabad közölni.”

Ugy gondoljuk, felesleges a további bizonygatása annak, hogy a szabadkőmivesség vallás- és államellenes titkos maffia, melybe katonatiszt, a hazával, az állammal szemben tartozó kötelel-

teljesítés iskolájának képviselője valóban nem lehet be. A hadvezetőség fenti megbélyegzése tehát nem vonatkozhatik másra, mint a szabadkőmives „fekete kéz”-re.

Végül felvetjük a következő, igen sokakat érdeklő kérdést: Miért tűnt el a szabadkőmivesek sippal-dobbal reklámozott hadikórházáról a vöröskeresztes lo-bogó? Azt repesgetik, hogy a humanizmushoz dörzsölődő testvéreik ispotályát a katonai hatóság brevi manu becsukatta és pedig botránys visszaélések miatt. Igaz volna ez? Mi ismerjük a szabadkőmiveseket olyan legényeknek, hogy ilyen malőr megeshetett velük.

Burján Károly.

HIREK.

— **Katonai kitüntetés.** Altman Aladár 69. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, beosztva a 37. gyalogezredbe az ellenség előtt tanusított vitéz bátorságáért a Signum Laudiszit kapta.

— **A husárok maximálása.** Végre a husárokra is rákerült a sor. A város szerdán délután fogja a rendőrfőkapitány előterjesztése alapján a husárok megállapítani, amelyeket a holnapi számunkban közölni fogunk. Most már azután a közönségen lesz a sor, hogy azokat be is tartsák. Aki maximális áron felül fog árúsítani, irgalmatlanul fel kell azonnal jelenteni.

— **Kinevezés a pénzügyigazgatóságnál** Steczina Lajos pénzügyigazgatósági számtisztviselő ellenőrré nevezték ki.

— **Hangverseny.** A zenekedvelők egyesülete november első felében hangversenyt fog tartani, amelynek jövedelme felét háborus jótékony cébra fordítja. A hangverseny programját később fogják nyilvánosságra hozni.

— **Sebesültek érkeztek.** Szerdán délelőtt 171 sebesült katona érkezett Székesfehérvárra az északi harctérről, akiket a helybeli hadikórházakban helyeztek el. A sebesültek elszállításának lebonyolítását dr. Guthecz Jenő törzserős, a hadikórházak parancsnoka intézte az orvosi karral és a helybeli mentőegységet segítségével.

— **A vámege közegészsége.** Dr. Lauschmann Gyula megyei főorvos jelentése szerint Fejérmegyében a mult hónapban a közegészségi állapot kevésbé mondható jónak, mert a nyári és őszi idők betegsége, a hasihagymáz a szokottnál kissé magasabb számban emelkedett. 81 eset volt 6 halálozással, ami a bántalom enyhe jellegét bizonyítja, a szórványosság mellett pedig az azó, hogy a 41 eset 19 községben fordult elő. A vörheny is szaporodást mutat. 4 községben 47 eset volt 11 halálozással és Magyaralmason járványserüleg lépett föl, ahol 19 eset fordult elő, a halálozás pedig 8-at tett ki. Az óvintézkedések a járvány elfojtása céljából megtörténtek. Volt azonkívül roncsoló toroklob 5 községben 12 esettel és 1 halálozással, verhas 1 községben 1 esettel, amely meggyógyult. — Kolera nem volt.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO-színháza.

Szerdán és csütörtökön,

október hó 12 és 13-án:

SCHILDKRAUT RUDOLF

művészi filmalkatása:

Démon és Ember.

(MEGTÉRÉS.) Erkölcsháza 4 felvonásban. — 1750 méter.

Messter hét 31, akt. Krausz ur börtönbe vágyik, hum.

Mozgófényképszemle az olasz harctérről.

A helyárok mérsékeltlen felemeltek.

Előadások kezdete: fél 7 és 9 órakor.

Jegyek előre válthatók Krausz Verona tüzsdéjében.

— **Halálozás.** Lukács Sándor Székesfehérvár közti szobrában álló nagykereskedője, hosszabb betegség után szerdán reggel meghalt.

— **Felhívás!** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyetemenek helyifőközpontjára választmányra legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Havranek Antal elnök vezetésével testületileg fog megjelenni a vétes vitéz szobrájánál. Hogy a menet minél imponzánsabb legyen, ez uton hívjuk fel a tagtársakat, hogy részvételüket bejelenteni sziveskedjenek a választmány tagjainál, vagy az egyesület helyiségében kitett íven. A gyűlékezés helyét és idejét később fogjuk közölni. Az elnökség.

— **Esküdtársi főtárgyalások.** Az őszi esküdtársi főtárgyalások november 8-án veszik kezdetüket. Kisorsoltak rendes esküdtársak: (helybeliek) Almássy Ferenc, Andorka János, Beke József, Braun Lajos, Ditmár Károly, Endrédi Sándor, Fekete Géza, Fröschl Ferenc, Gáncs Pál, Hammer Ignác, Havas Géza, Hoffer Ferenc, Holzwéber Fülöp, Kenessey Gyula, Klein Vilmos, Molnár Ferenc, Német István, Pákozdi György, Sági Gyula, Schnetzer Nándor, Schwarz Soma, Szabó R. Imre, Szép Károly, Szűts József, Vanka György, — (vidékiek) Luczenbacher Miklós (Kápolnásnyék), Laszlovszky Kálmán (Hercegfalva), Macha Ferenc (Kálóz), Pártos Frigyes (Velence) és Tóth István (Polgárdi). — Pótesküdtársak (helybeliek) Auerbach Jakab, Fischer József, Horváth József, Kálmán Sándor, Kovács A. Sándor, Lorf Ferenc, Meizer Imre, Nyitrai Pál, Schmelzer Jákó és Vidor Izidor.

— **Tolvaj beteglátogató.** A háború egy újabb speciálitása a következők eset: özv. Horváth József Demkő-hegyi lakos hosszabb idő óta beteg fekszik a lakásán. Az emberbaráti szeretet természetesen sok látogatót visz Horváthné házába. Horváthné fia azonban egy szép napon azt vette észre, hogy a szekrényből hiányzik a 300 K pénze, amelyet minden valószínűség szerint beteglátogatók örve alatt emeltek el valaki. A rendőrség nyomozza a beteglátogató tolvajait.

— **Megverte a kutya.** Lakatos Julcsával történt meg az eset, őt verte meg a kutya. A kutya alatt azonban nem komondort kell érteni, hanem Fáraó ivadéknak egyik harcos katonáját, a Lakatos Julcsa urat és parancsolóját, bírját és itélvégrehajtóját, a Jónás Gyurkát kell érteni, akit a cinasztia szűk keretei között a rövidítés kedvéért kutyának neveznek. Jónás tehát elpáholta a feleségét, a felesége pedig panasza ment az udvariatalan bánásmód miatt a rendőrségre. A rendőrség kikérdezte Julcsát a családi háború okáról, aki imigyen adta elő az esetet. Gyurka most a haza katonája, így tehát ő most hadisegélyt kap. Gyurka tegnap kirándult a cigánypalotákba s követte, hogy adja át a hadisegélyt. Ő bizony nem adta oda. Téged a király tart most, nincs szükség pénzre, mondotta Gyurkának a felesége. Gyurka erre dühbe gurult és megelégedkezve a feleség iránti nyugodt bánásmódról, alaposan elpáholta a Julcsát. A családi idill folytatását a rendőrség fogja végezni és befejezni egy kis kóterkonfekttel.

— **Elveszett.** Péntek este a Nádor-utcán elveszett egy nyitott, ezüst női óra, bőrkarkötés szíjjal. A megtaláló kéri a lap szerkesztésébe vigye be.

— **Paródia.** Egy leánydiákszoba asztaláról emeltük el az alábbi költeményt, amely az Éji látogatásnak jól sikerült paródiája. (Még utóbb irodalmi per. is lehet az elemelés miatt.)

Nyáreji látogatás

ajánlva Köröndy Márta barátónknak.

Három baba sir magában
Molyporos sötét lakásban;
Holdvilágos nyári éj van,
Édes anyjuk nyarat vígan.

„Édes anyám, édes anyám!
Altass el már, úgy alhatnám!”
Mond a Béby s el nem alszik
Ortátsa melle hangzik.

„Beteg vagyok, édes anyám,
Összetörtöt a koponyám!”
Mond a Böske s jajjal végzi,
Parókáját csempén nézi.

„Édes anyám, jaj, — mit szaglok?
Érezd ki a molypor szagot!”
Mond a Dènes s mindegyik sir,
Édes anyjuk vasutra ül.

Megnyitnak a kupé ajtók,
Kilép abból édes anyjuk,
Konflira ül, amint ilik
Gyerekszoba ajtó nyílik.

Arca lesült, hangja vidám,
De a gyerek ráismer ám,
Immar föle dehogyan félek,
„Hoppá!” mondják, s csókot kérnek.

Az egyiket letakarja,
Máskat fel fogja karja,
Éringatja, elaltatja,
Böske fejét megragasztja.

És ott virraszt a ládákon,
Mig elalszik mind a három,
Majd meg indul, szétéktintget,
Keresi a menetrendet.

Megveti az ágyacskáját,
Rendbe teszi a ruháját,
Az alvokat nézi addig,
Mig maga is el nem alszik.

Kocsis beszél „Öt az óra!”
El kell válni virradóra.
Vissza pislog az ajtóbul
Ajtó nyílik, ajtó zárul.

Oh! Füred sok mindent elfed,
Férget, dadát, Gyuri kölyket,
De ki babáira vágyik
Balatonból haza mászik.

Reza Vera Maria.

— **Süteménytolvaj.** Rosberger Béla cukrász feljelentést tett a rendőrségen, hogy hosszabb idő óta valaki állandóan süteményt lop az élesekamrából. A rendőrség keresi az ilyen tolvajait.

A Székesfehérvári Hitelesítőszövetkezet igazgatósága ez uton is közli tagjaival és a gazdaközönsséggel, hogy a 6%-os III-ik hadikölcsönre jegyzéseket és befizetéseket az eredeti feltételek mellett és pedig október hó 31-ig 100 koronánként 97 K 10 fillérrel, azonfúl 97 K 40 fillérrel már f. október hó 14.-étől kezdve elfogad hivatalos helyiségében (Távirdu-u. 6. sz.) hetenként csütörtöktől szombatig d. e. 9—12-ig és vasárnaponként d. e. 11—12-ig.

JÖN! JÖN!
Göre Marcsa
lakodalma.
Szépség átka
JÖN! JÖN!

Kréme de lactaine saját nevében páratlan hatású arcbőrzsépfő, finomított készítmény, ezen tejkrem teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bárony puhává teszi, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható **Szűcs Róbert** Magyar Korona gyógyszerüzében Kossuth utca sarkán. Ara 1 kor. 20 fillér.

PIUMEI kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK ÉPÜLETE) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköld! Telefon 250.

Szféhérvár szab. kir. város polgármestere.
12581/1915.

Hirdetmény.

A téli időszak közeledtével újabb időszertüvé vált a harctéren küzdő vezetők katonáinknak a hadvezetőség által adott meleg ruhaneműtől feldí társadalmi uton nyújtandó meleg óvóruhák előállítására.

Az országos hadsegélyző bizottsága gondoskodott arról, hogy a közönség a trenseni és temesvári gyár úján kilogrammonkénti 15 koronáért (gyári ár) jó minőségű gyapotfonálhoz jusson.

A gyapjufonal beszerzésére vonatkozólag közlöm, hogy célszerűségi szempontból a közönség fonalat a polgármesteri hivatalnál is előlegyezhet s azt az ár befizetése mellett nyagantótt átvetheti.

A téli óvóruhák készítése módjára nézve a honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatala által a városhoz megküldendő rajzokkal is ellátott részletes utmutatása nyújt majd felvilágosítást.

Szféhérvárrott, 1915. okt. 12.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Hatósági hirdetmény.

Valamennyi lisztelárusítónak.

Tekintve, hogy a belügyminiszter 107575/915. III. számú rendelete Székesfehérvár szab. kir. városnak 1915/16 gazdasági évi lisztilletményét a kértnél jelentősen kisebb mennyiségben állapította meg, nincs módunkban, hogy a fogyasztóknak a 2072/1915. M. E. számú rendelet szerint őket megillető lisztilletményt kiadjuk.

A földműves fogyasztók a rendelet szerint őket megillető évi 168 kiló liszt helyett évi 120 kilónak, egyéb foglalkozásuk a rendelet szerint részükre eddig számított, évi 96 kilogramm liszt helyett ezután 84 kilogramm megfelelő mennyiségű lisztet fognak kapni.

Egyben közlöm mihez tartás végett, hogy a kimérő kereskedőknél fenti alapon kiszámított lisztnek feltétlenül ki kell adni tartani, amely időre az a fogyasztók-után számított.

A jövőben minden liszt-szétosztáskor alkalmas módon közölni fogom, hogy a kapott liszt hány napra szól.

Nehogy pedig a kimérő kereskedők a hozzájuk bejelentett fogyasztók helyett másnak vagy a jogosult fogyasztónak

ugyan, de a megengedettnél nagyobb mennyiségben adjanak lisztet s még inkább annak megakadályozása végett, hogy vidékinek adjanak el lisztet, kötelezem a kimérő kereskedőket, hogy 1915 november 1-től a liszteladásról könyvet vezessenek.

Ezen könyvetek magam fogom elkészíttetni s annak önköltségi ára lefizetés mellett a kereskedők kötelesek azt tőlem november 1-ig átvenni.

Ha azt tapasztalnék, hogy valamelyik kereskedő a fentiek ellenére jár el tőle a városi lisztelárusításának jogát megvonom. Ha pedig a tapasztalat azt igazolná, hogy a kereskedők eljárása az egész vonalon még behatóbb ellenőrzést tesz szükségessé, a város, habár a kereskedők zaklatásával fog is járni, kénytelen lesz a legerélyesebb eszközökhöz nyulni.

Szféhérvárrott, 1915. okt. 11-én.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

Dr. Kerekes Lajos,
főjegyző.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön,
október hó 13 és 14-én:

Zaugenberg E. főszereplésével
ISTEN SUJTO KEZE.

ROBBANÁS. Gyönyörű társadalmi dráma 4 felv.

PÓTMŰSOR:

1. Makrancos kisasszony.
2. Szemek varázsa.
3. Háborus ujdonságok.

Rendes helyárak.

Naponta 2 előadás 7 és 9 órakor.

Apelárusítókat állandó helyekre lapkihordásra azonnal felvesz jó fizetés mellett a kiadóhivatal.

APRÓHIRDETÉSEK.

Videkről apróhirdetéseket a legcélszerűbb postautalvánnyal földadni. A postautalvány szelvényén a szöveg könnyen elfér. Lehet levétkben is akkor a hirdetés árát bélyegeken kiadjuk. Eredeti ókmányokat oly ajánlatokhoz, amelyek jellegű hirdetésekre vonatkoznak, ne tessék mellékelni, mert ezekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Lapárusítók utcai eladásra felvétetnek.

Igen szép nemesített fajú krizantém-tövek és virágcsokrok, nürnbergi édes torma, nagyszemű ribiztermő bokrok, bőtermő málnatövek, téli saláta és nemes eperpalánta és vörösrépa kapható Széchenyi-utca 26. szám alatt.

Egy különbejárta, butorozott szoba kizárólag intelligens hölgy vagy nagyobb leány részére kiadó. Cim a kiadóhivatalban.